

Lausunto valtatie 4 toimenpideselvityksestä välillä Lusi–Kanavuori, Heinola, Sysmä, Hartola, Joutsa, Toivakka ja Jyväskylä

Maakuntahallitus 12.03.2024 § 45
24/15.01.02/2024

Keski-Suomen ELY-keskus on yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa laatinut toimenpideselvityksen valtatielle 4 välille Lusi–Kanavuori. Samassa yhteydessä Uudenmaan ELY-keskus on yhdessä Hartolan kunnan kanssa laatinut aluevaraussuunnitelman Hartolan kohdalle.

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää lausuntoa toimenpideselvityksestä valtatie 4 parantaminen Lusi–Kanavuori. Lausunto pyydetään toimittamaan Keski-Suomen ELY-keskukseen 22.3.2024 mennessä sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi.

Toimenpideselvityksessä on määritelty noin 110 kilometrin pituiselle tiejaksolle kehittämistoimenpiteet, joilla turvataan valtatie liikenteen sujuvuus ja turvallisuus pitkällä aikavälillä. Tavoitetilanteessa valtatie 4 nopeusrajoitus Lusi ja Kanavuoren välillä on 100 km/h. Pitkän tähtäimen tavoitetilana on jatkuva keskikaiteellinen ohituskaistatie, eritasoliittymät ja jatkuva rinnakkaistie. Yhteysväli Viisarimäki–Kanavuori tavoitetilana on moottoriliikennetie.

Uudenmaan ELY-keskus on käynnistänyt osuutta Lusi–Oravakivensalmi tarkentavan toimenpidesuunnitelman laatimisen. Suunnitelman tavoitteena on tarkentaa kyseisen jakson kehityspolkua ja jatkosuunnittelukohteita. Hankeryhmätyöskentelyä on jatkettu ko. suunnitelman yhteydessä kuntien ja liiton kanssa yhteistyössä. Suunnitelma valmistuu kesäkuussa 2024.

Valmistelija	Asian on valmistellut liikenteen erityisasiantuntija Petra Isotalo, puh. 044 371 9467.
Esittelijä	Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol
Päätösehdotus	Maakuntahallitus päättää antaa valtatie 4 toimenpideselvityksestä välillä Lusi–Kanavuori seuraavan lausunnon: Päijät-Hämeen liitto pitää toimivana ratkaisuna selvityksessä määriteltyä tavoitetilaa, jossa nopeusrajoitus on 100 km/h ja tieosuus on jatkuva keskikaiteellinen ohituskaistatie (2+1-tie) eritasoliittymin ja kattavalla rinnakkaistieverkolla. Vertailuvaihtoehdona oli 2+2-kaistainen valtatie sekä rinnakkaistieverkon tarve molemmissa päävaihtoehdoissa. Toimenpideselvityksen mukaan jatkuva ohituskaistatie riittää turvaamaan liikenteen sujuvuuden ennustetilanteen liikennemäärillä vuonna 2050, ja sitä puoltavat myös tehokkuus- ja ympäristönäkökohdat sekä yhteiskuntataloudellinen kannattavuus. Tien rooli osana pääväyläverkkoa

ja TEN-T-verkkoa puoltaisi kuitenkin nelikaistaista ratkaisua. Päijät-Hämeen liitto pitääkin tärkeänä, että pitkällä aikavälillä maankäytön suunnittelussa varaudutaan valtatiekehittämiseen 2+2-kaistaiseksi keskikaiteelliseksi valtatieksi, kuten selvityksessä esitetään.

Päijät-Hämeen läpi kulkeva valtatie 4 kuuluu maanteiden palvelutasoluokkaan I ja on osa Euroopan laajuista TEN-T ydinverkkoa ja Botnian käytävää, mikä asettaa vaatimuksia tien palvelutasolle. Traficom strategisen tilannekuvan mukaan Lusi-Kanavuori osuus ei nykyisin täytä TEN-T ydinverkolle asetettuja vaatimuksia eivätkä kriteerit täyty myöskään selvityksessä määritellyssä tavoitetilassa. Toistaiseksi voimassa olevan TEN-T-asetuksen mukaan ydinverkon maantien tulee olla moottoritie tai moottoriliikennetie, mutta tavoitetila täyttää TEN-T asetusehdotuksen mukaiset vaatimukset toisistaan erotetuista ajoradoista ja eritasoliittymistä.

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014 Lusi-Oravakivensalmi-tiejakso on osoitettu suurimmaksi osaksi merkittävästi parannettavana valtatieksi. Kolmella osuudella merkintänä on uusi valtatie (suunniteltu valtatieoikaisu tai uusi linjaus, osittain toteutunut). Molemmat merkinnät mahdollistavat tien parantamisen myös kaksiajorataiseksi. Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 laatiminen on käynnistynyt joulukuussa 2023.

Maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (2019) mukaan Päijät-Hämeen päätieverkon merkittäviin kehittämiskohteisiin ja kehittämistoimenpiteisiin kuuluu valtatie 4 välillä Hartola-Oravakivensalmi, jossa liikenteen sujuvuutta heikentää ohitusmahdollisuuksien puute. Tieosuuden ohituskaistat avattiin liikenteelle kesällä 2023. Liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteinä on lisäksi valtatieparantaminen Hartolan taajaman kohdalla, välin Lusi-Äänekoski rinnakkaistieverkon täydentäminen, pääteiden turvallisuuden parantaminen sekä viisaan liikkumisen edistäminen. Nämä toimenpidetarpeet on tunnistettu toimenpideselvityksessä, ja näemme, että selvitys tukee hyvin Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteuttamista.

Lausuntopyyntöä todetaan, että toimenpideselvitys ei ole liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukainen suunnitelma, vaan toimenpiteiden toteuttaminen vaatii tiesuunnitelman sekä tarvittaessa yleissuunnitelman laatimisen. Uudenmaan ELY-keskus on käynnistänyt Päijät-Hämeessä sijaitsevaa osuutta Lusi-Oravakivensalmi tarkentavan toimenpidesuunnitelman laatimisen. Liitto pitää tärkeänä käynnissä olevan toimenpidesuunnitelman laatimista sekä sen jälkeen tarvittavien lakisäätöjen suunnitelmien laatimista ja valtatieparantamista tavoitetilaan.

Päätös

Maakuntahallitus päätti valtuuttaa maakuntajohtajan tekemään lausunnon 2+2 kaistainen valtatie eritasoliittymän -vaihtoehdon pohjalta.